

Types echtscheiding in de Belgische wetgeving

Dirk Vos

Heel wat mensen worden geconfronteerd met een huwelijk dat (plots) eindigt. Vaak is dit als een berg die op je neerstort. Wat is er precies gebeurd, wat staat mij te wachten ... Welke belangrijke beslissingen moet ik nemen en welke gevolgen hebben die op de lange termijn? Wat moet er met de kinderen gebeuren, wat gaan de mensen zeggen ...

Elke echtscheiding heeft twee belangrijke aspecten: een emotioneel aspect en een juridisch aspect. Hoewel we allemaal door onze emoties gedreven worden, is het ontzettend belangrijk om te kiezen voor een goede aanpak op juridisch vlak. Op het vlak van emoties vind je meestal wel je evenwicht na een tijd, maar elke juridische stap heeft ook gevolgen op heel lange termijn. Zakelijk denken is daarom ontzettend belangrijk. Omdat de meeste mensen leken zijn op juridisch gebied, is het van groot belang dat je hiervoor professionele bijstand zoekt. Je kan daarvoor een beroep doen op een bemiddelaar, een consulent, een advocaat of een notaris.

Al net zo belangrijk is het om conflicten zoveel mogelijk te vermijden. Hiervoor kan je een beroep doen op een scheidingsbemiddelaar.

Tot voor 1 september 2007 kenden we 3 formules om te scheiden:

1. *Echtscheiding door onderlinge toestemming*
2. *Echtscheiding op grond van 2 jaar feitelijke scheiding*
3. *Echtscheiding op grond van bepaalde feiten*

Deze formules zijn niet meer geldig. De wetgever heeft de echtscheidingswetgeving namelijk grondig vernieuwd, waardoor er nog twee (vernieuwde) vormen overblijven.

Echtscheiding door onderlinge toestemming (EOT)

Beide (ex-)partners willen scheiden en regelen de praktische kant van de echtscheiding zelf (eventueel met professionele bijstand). Voorwaarden zijn enkel dat je de wettelijk vereiste zaken regelt, deze op papier zet én dat beide partijen akkoord gaan om op deze grond te scheiden. Beide partijen moeten 2 keer voor de rechtbank verschijnen (de 2e keer mogen zij zich laten vertegenwoordigen) om hun voornemen om te scheiden te bevestigen. Er zijn geen onderzoek of rechtszaak nodig. De rechtbank gaat na of de regeling geen afbreuk doet aan het belang van de kinderen en bevestigt de echtscheiding zonder zich over de grond ervan uit te spreken. Indien één van de partijen na de eerste en voor de tweede verschijning afhaakt, kan de echtscheiding omgezet worden in een EOO.

Echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting (EOO)

Deze vorm vervangt de eerdere scheiding op grond van 2 jaar feitelijke scheiding en de echtscheiding op grond van bepaalde feiten. De EOO verloopt via de rechtbank, die vonnist over de regelingen betreffende eigendom, kinderen en eventuele onderhoudsbijdragen.

De echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting kan op drie manieren worden verkregen:

1) Op grond van feiten waaruit de onherstelbare ontwrichting blijkt

Als één van de betrokkenen kan aantonen dat er feiten zijn gepleegd waaruit de rechtbank mag afleiden dat het huwelijk onherstelbaar ontwricht is, dan kan de echtscheiding uitgesproken worden. Deze scheidingsvorm 'vervangt' de echtscheiding op grond van bepaalde feiten (schuldechtscheiding). De schuldvraag wordt nu niet meer als voorwaarde gesteld om de scheiding te kunnen uitspreken.

2) Op grond van een gezamenlijke aanvraag door beide partners én na minimaal 6 maand feitelijke scheiding

Als je 6 maanden feitelijk gescheiden leeft, volstaat een gezamenlijke aanvraag om deze feitelijke scheiding om te zetten in een echtscheiding. Je hoeft geen volledig akkoord te hebben over de regeling betreffende eigendom, kinderen en onderhoudsbijdragen. Al deze zaken zullen via de rechtbank geregeld worden.

3) Op vraag van één van de partners na minimaal 1 jaar feitelijke scheiding.

Als je 1 jaar feitelijk gescheiden leeft, kan één van beide partijen dit laten omzetten in een echtscheiding. Je hoeft geen volledig akkoord te hebben over de regeling betreffende eigendom, kinderen en onderhoudsbijdragen. Deze zaken zullen via de rechtbank geregeld worden.

Schuldloze echtscheiding

De wetgever wilde de scheidingsprocedures vereenvoudigen én de schuldloze echtscheiding invoeren.

Wat is de schuldvraag

Voor 2007

Wanneer één van beide partners feiten pleegde die het huwelijk onmogelijk maakten, dan werd hij schuldig beschouwd aan de stopzetting van het huwelijk. Deze feiten moest je kunnen bewijzen om de echtscheiding te verkrijgen. De schuldige kon veroordeeld worden tot het betalen van een onderhoudsgeld aan de ex-partner.

Vanaf 2007

Om de scheiding te verkrijgen, moet je niet langer bewijzen dat er een schuld gepleegd is. Zodra aan één van de drie bovenstaande voorwaarden voldaan is, kan je scheiden. Dit betekent echter niet dat de schuldvraag weg is. Na de scheiding kan er een onderhoudsgeld geëist worden door één van de partners. Hier duikt de schuldvraag wel weer op. Wanneer één van beide partners schuldig is aan bepaalde feiten, riskeert die een onderhoudsgeld voor de andere partner te moeten betalen. Als je zelf recht meent te hebben op een onderhoudsbijdrage, dan kan dit recht vervallen als je zelf schuldig bent aan bepaalde feiten.

Onderhoudsgelden en schuldvraag worden uitgebreid behandeld in de tekst: 'onderhoudsbijdragen tussen gescheiden partners'

Bronnen

Burgerlijk Wetboek art. 229 t/m 307bis

Tijdschrift voor Jeugdrecht en kinderrechten, uitg. Larcier 2007/3 8° jaargang juni 2007

De impact van een (echt)scheiding op kinderen en ex-partners, SVR studie uitg. studiedienst van de Vlaamse Regering 2007